

- Het portretrecht is persoonlijk en kan alleen worden uitgeoefend door de afgebeelde persoon (of diens nabestaanden), het geldt tot 10 jaar na het overlijden van de afgebeelde persoon.
- Het auteursrecht - wat kan worden overgedragen aan een ander - geldt tot 70 jaar na het overlijden van de auteur.
- Het recht op privacy is persoonlijk en geldt tot het moment van overlijden van de persoon.

Een drietal voorbeelden waar het recht afhankelijk is van het feit of de persoon nog leeft of is overleden. In de praktijk is het echter niet eenvoudig (lees: kosten- en tijdefficiënt) om te achterhalen of en wanneer iemand is overleden. Dit speelt bijvoorbeeld de archiefsector parten bij het ontsluiten van historisch beeld- en bronmateriaal. Een open nationaal register van overledenen zou hier een belangrijke rol kunnen vervullen.

Open Nationaal Register van Overledenen (ONRO)

Het ONRO zal gegevens bevatten van overleden Nederlanders. Per overledene bevat dit register de naam, de geboortedatum en -plaats & overlijdensdatum en -plaats. Toegang tot dit register, dat geen persoonsgegevens bevat (dus waar de AVG niet van toepassing op is), staat open voor een ieder zodat de markt services op dit vlak kan aanbieden. Een voorbeeld hiervan is het – geautomatiseerd – mogelijk maken om de vraag te beantwoorden of en wanneer een persoon is overleden. Als het ONRO gegevens bevat over de persoon worden deze geretourneerd inclusief bron. Op basis hiervan kan de vrager (geautomatiseerd) een risico-afweging maken.

Bronnen van waaruit het ONRO gevuld kan worden omvatten:

- De Basis Registratie Personen (BRP), net als het huidige, gesloten Nationaal Register van Overledenen¹ (maar dan exclusief gegevens van mogelijk levende personen!).
- Nadere toegangen op overlijdensakten van archiefinstellingen (overlijdensakten worden na 50 jaar overgebracht, waarmee ze ook openbaar worden. De voor het ONRO benodigde metadata is veelal eerder beschikbaar).
- Particuliere bronnen omtrent overlijden, zoals Graftombe.nl, Online-Begraafplaatsen.nl.
- Particuliere bronnen met rouwberichten (in kranten), zoals Mensenlinq.nl, Online-familieberichten en collecties van genealogische verenigingen.

Als het ONRO geautomatiseerd bevraagd kan worden betekent dit dat archiefinstellingen hun collecties hier “tegen aan” kunnen houden. Als bijvoorbeeld alle personen genoemd op een gezinskaart overleden zijn, dan kan deze gezinskaart zonder privacy risico getoond worden. Toepassing van het ONRO binnen bijvoorbeeld de archiefsector zou dus betekenen dat er meer bronnen openbaar toegankelijk gemaakt kunnen worden, denk hierbij aan WO2 bronnen en gezinskaarten.

In Frankrijk is in januari 2016 besloten² om het nationale register van overleden beschikbaar te stellen voor hergebruik³.

¹ Inzien Nationaal Register Overledenen (NRO) - <https://www.rijksoverheid.nl/wetten-en-regelingen/productbeschrijvingen/inzien-nationaal-register-overledenen-nro>

² AMENDEMENT N°CL689 - http://www.assemblee-nationale.fr/14/amendements/3318/CION_LOIS/CL689.asp

³ Le fichier des décès de l'INSEE en open-data gratuit - <https://www.rfgenealogie.com/s-informer/infos/nouveautes/le-fichier-des-deces-de-l-insee-en-open-data-gratuit>